

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Nathalie Minne

tegen

HLN.be

Met drie mails van 7 en 8 juli 2022 dient mevrouw Nathalie Minne een klacht in tegen HLN.be. Aanleiding is een artikel van 4 juli onder de titel *Automobilist valt in slaap achter het stuur en knalt tegen boom: 25-jarige Meulebenaar zwaargewond*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 28 juli 2022.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 3 november 2022. Nathalie Minne was niet aanwezig. Voor HLN.be woonden Edwin Ceulebroeck en journalist Hans Verbeke de hoorzitting bij.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een auto-ongeval in Tielt waarbij een jongeman van 25 tegen een boom botste en zwaargewond raakte.

Volgens een eerste versie van het artikel, gepubliceerd om 05.21u, had de man in de uren voor het ongeval hevig genoten van de Europafeesten in Tielt, waar ambulanciers hem vanwege zijn bedenkelijke toestand expliciet de raad hadden gegeven om niet meer met de auto te rijden. Maar de man sloeg dat advies in de wind, viel in slaap achter het stuur en reed aan hoge snelheid tegen een boom. Bij het artikel stond een video met beelden, zonder tekst, van de gecrashte auto en de hulpdiensten.

In de loop van de ochtend verscheen tekst bij de video, met als doorlopende titel: “Dronken automobilist zwaargewond na klap tegen boom”.

In de definitieve versie van het artikel, laatst geüpdatet om 18.42u diezelfde dag, staat dat de bestuurder in slaap viel achter het stuur, een negatieve ademtest aflegde en volgens een goede vriend niet van de Europafeesten in Tielt kwam, maar van een werkafspraak. Bij de video staat geen tekst meer.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER is de moeder van de autobestuurder.

Klaagster neemt aanstoot aan het feit dat het artikel al online stond nog voor zij om 07.30u door de politie op de hoogte werd gebracht dat haar zoon in het ziekenhuis lag. Ze kreeg telefoons en Facebookberichten van vrienden van haar zoon voor de politie haar had geïnformeerd.

Klaagster zegt dat de eerste versie van het artikel onwaarheden en leugens bevatte. Het was helemaal niet waar dat haar zoon dronken was en positief testte en evenmin dat hij van de Europafeesten in Tielt kwam, zoals het artikel meldde.

Naar aanleiding van deze eerste versie heeft haar andere zoon en tweelingbroer van het slachtoffer in de loop van de voormiddag naar de journalist gebeld voor een rechtzetting. Die zei dat hij het artikel nog niet kon aanpassen omdat hij de politie nog niet had gehoord.

HLN.BE zegt dat de journalist geen fouten heeft gemaakt, maar dat het met de video wel fout is gelopen door tussenkomst van de eindredactie van het videoteam.

De journalist sprak op de plaats van het ongeval met politie en hulpverleners. Na zijn eerste verslag vroeg in de ochtend paste hij het artikel later op de dag aan.

In de eerste versie, die hij ongeveer vier uur na het ongeval publiceerde, schreef de journalist dat de automobilist hevig had genoten van de Europafeesten en dat ambulanciers hem, vanwege zijn bedenkelijke toestand, expliciet hadden aangeraden om niet meer met de auto te rijden. Hij had deze informatie van de leidende brandweerofficier op de plaats van het ongeval. Die zei dat de man goed fuis was opgemerkt op de Europafeesten. Maar de officier kon niet zeggen of er sprake was van alcohol of drugs. De leidende politieambtenaar op de plaats van de feiten bevestigde even later dat deze informatie haar ook bekend was. De journalist heeft er niet aan gedacht om in zijn artikel te vermelden dat er nog geen resultaten van een adem- of bloedtest waren.

De journalist heeft in dit verslag enige voorzichtigheid in acht genomen en enkel bericht over 'een bedenkelijke toestand', zonder in detail te gaan of te insinueren dat het slachtoffer onder invloed zou zijn geweest van alcohol of drugs. Hij schreef niet dat het slachtoffer 'dronken was of positief testte', zoals klaagster beweert. Hij heeft waarheidsgetrouw bericht op basis van twee onafhankelijke, onverdachte en officiële bronnen die hem op de plaats van het ongeval hetzelfde verhaal deden. Hij had geen reden om te twifelen aan de waarachtigheid van zijn informatie en liet snelheid niet voorgaan op waarachtigheid.

Rond 11.00u heeft de journalist het artikel aangepast nadat hij telefoon had gekregen van een man die zei dat het fouten bevatte. De man vertelde dat het slachtoffer niet van de Europafeesten kwam en volgens de politie een negatieve ademtest had afgelegd. Daarop heeft de journalist de politiecommissaris gecontacteerd die de negatieve ademtest formeel bevestigde. De journalist heeft het artikel onmiddellijk aangepast en duidelijk geponeerd, met een tussentitel, dat het slachtoffer een negatieve ademtest had afgelegd. De commissaris zei ook dat zijn agenten niet konden bevestigen dat de man van de Europafeesten kwam. Ongeveer gelijktijdig vernam de journalist ook via een kennis dat het slachtoffer van een werkafpraak kwam en niet van de Europafeesten. Ook die informatie heeft hij verwerkt in het artikel.

De journalist heeft de nieuwe informatie gecheckt en loyaal relevante feitelijke informatie aangepast die niet meer bleek te kloppen. Maar dat betekent niet dat hij eerder een deontologische fout beging of dat zijn eerste versie fout was. Zoals aangetoond was die versie gebaseerd op informatie die hem door een brandweer- en politieofficier was meegedeeld.

Samen met de eerste versie plaatste de journalist een video zonder aanvullende tekst online. In de loop van de voormiddag heeft de eindredactie van het videoteam een begeleidende tekst

toegevoegd met in de header: “Dronken automobilist zwaargewond na klap tegen boom.” Toen de journalist dit zag, heeft hij de video onmiddellijk offline gehaald en vervangen door de oorspronkelijke, tekstloze versie, omdat de video plots gewag maakte van een ‘dronken automobilist’ en zo foute informatie bevatte die de journalist nooit had geschreven.

Wat identificatie betreft, was de journalist terughoudend met gegevens die identificatie van het slachtoffer mogelijk maken. In de eerste versie bleef het slachtoffer anoniem: geen naam en voornaam, enkel leeftijd en woonplaats. De journalist kende op dat moment de naam nog niet. In de tweede versie beperkte hij zich tot de voornaam, eerste letter van de familienaam en de woonplaats, zonder de volledige identiteit of het adres te vermelden. In deze versie meldde hij ook de negatieve ademtest. Dat speelt in het voordeel van de bestuurder waardoor het geen kwaad kon om beperkt te identificeren.

Klaagster neemt er aanstoot aan dat het artikel met beelden van het ongeval werd gepubliceerd nog voor zij door de politie op de hoogte was gebracht. HLN.be heeft begrip voor die ergernis, maar snelheid is nu eenmaal de grootste troef van online berichtgeving met doorlopend nieuws, 24/24 en 7/7. Dit tenminste op voorwaarde dat die berichtgeving waarachtig is en op een deontologisch correcte en waarheidsgetrouwe manier wordt gebracht. De twee versies van het artikel voldeden aan die voorwaarden. Het kan overigens niet zijn dat een journalist moet wachten met verslag uitbrengen over ongevallen of rampen tot de familieleden van alle mogelijke slachtoffers op de hoogte zijn gebracht door politie of parket.

Op het moment dat de journalist de voornaam en eerste letter van de familienaam van het slachtoffer publiceerde, had hij al telefoon gekregen van de man die een rechtzetting vroeg, waaruit hij opmaakte dat de familie van het slachtoffer op de hoogte was.

BESLISSING

Wat waarheidsgetrouw berichten betreft is de journalist onvoldoende omzichtig omgesprongen met de informatie die hij op de plaats van het ongeval had ontvangen en de manier waarop hij die heeft verwerkt in de eerste versie van zijn artikel. Door zijn eigen woordkeuze en formuleringen als ‘hevig genoten’ en ‘de man sloeg dat advies (om niet meer met de auto te rijden) in de wind’, in combinatie met een uitspraak van derden ‘bedenklijke toestand’, insinueert hij dat de bestuurder dronken zou zijn geweest. Hij vermeldt niet dat er op dat moment nog geen resultaat was van een adem- of bloedtest, terwijl hij wist dat de brandweer- en politieofficier ter plaatse daarover niets konden zeggen. Door die aanpak kon de lezer begrijpen dat de bestuurder dronken was, zoals ook het videoteam van de eigen redactie het verslag begreep. Dronkenschap en rijden onder invloed zijn cruciale elementen bij verkeersongevallen en de journalist moet mogelijke verwarring daarover vermijden. De Raad is daarom van oordeel dat de manier waarop de eerste versie van het artikel werd geformuleerd niet strookt met het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving.

Het commentaar bij de videobeelden, waarin het videoteam affirmatief stelde dat de bestuurder dronken was, was manifest fout. De journalist heeft de tekst bij de video verwijderd, maar de redactie heeft nagelaten om deze fout te erkennen en een rechtzetting te publiceren, terwijl het in de context van de berichtgeving om een ernstige fout gaat. Dat strookt niet met de richtlijn bij artikel 6 van de Code over rechtzettingen bij online berichtgeving.

De publicatie van de videobeelden kort na het ongeval is op zich geen probleem. Maar de combinatie van elementen in de video en de tekst van de eerste versie van het artikel maakt het slachtoffer identificeerbaar. Het artikel vermeldt de leeftijd, de woonplaats en het automerk, en in de video is gedurende enkele seconden op de auto de naam van het bedrijf van het slachtoffer te zien. Gezien het nachtelijke uur van publicatie en aangezien de journalist op dat moment nog niet kon weten of de directe omgeving van het slachtoffer op de hoogte was, was meer omzichtigheid geboden met de combinatie van deze gegevens. Deze aanpak strookt niet met de richtlijn bij artikel 23 over identificatie van slachtoffers.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 22 december 2022